

Fantastilist hirmu kui muda!

Tekst: STEN SALUVEER
Fotod: PÖFF

Kätte on jõudnud aeg, mil Haapsalu vallutavad kolmeks kevadööks fantastilised olendid, üleloomulikud jõud, karmid kollid ja verdarretavad sündmused – õnneks vaid kinolinal. Algamas on 4. Haapsalu Õudus- ja Fantaasiafilmide Festival ehk HÖFF, mis kestab 17.-19. aprillini ning toob kevadisse Valge Daami kodulinna viimaste aastate ning maailma fantaasia- ja hirmufilmide paremiku, rahvusvahelised filmitegijad, fännidest rääkimata.

Õeldakse, et kui filmifestival või mingi lahe kultuuriüritus suudab suuremate kriisideta üle elada kolm aastat ja astub seejärel üle puberteediiga tähistava neljanda aasta uksele, siis jääb festival ellu ning selle tulevik on kindlustatud. Kuigi tänava neljandat aastat toimuvat HÖFFi ei saa veel võrrelda maailmakuulsate Brüsseli, Fantasporto, Neuchatel'i või Sitges'i festivalidega on HÖFF juba praegu Euroopa kontekstis ainulaadne nähtus, mida tunnistasid ka mullu festivali väisanud Ameerika horroorguru Brian Yuzna ja legendaarse „Navigaator Pirxi“ lavastaja Marek Piestrak.

Täpselt ei tea siiski keegi, mis teeb Haapsalust koht, mis sobib fantaasiafilmide ja õudukate näitamiseks nagu rusikas silmaauku. Võib-olla on see Haapsalu muda – ei tea, kuid näiteks on Yuzna HÖFFist ja kuurortlinna müstilisest ravimudast ja mütoloogiarikkast ajaloost niivõrd vaimustunud, et veeretab mõtteid sellest kunagi fantastilist hirmufilmi vändata. Üha rohkem tunnustavad HÖFFi ka Eesti filmigurmaanid, sest kolme festivaliaasta jooksul on HÖFFist ja festivali eriüritustest kujunenud välja üha populaarsem võimalus veeta tore nädalavahetus kuurortlinnas spamõnude ja heade filmidega.

Paljudele teistele sarnaselt on HÖFF tänava pidanud püksirihma pisut koomale tõmbama, kuid seda kindlasti mitte programmi arvelt. Festivali keskuseks on tänava intiimne Haapsalu Kultuurikeskuse rõdusaal, mis varem aastatel olnud festivali friigifilmide linastumiskohaks. Pisut rohkem kevadesse on nihkunud festivali toimumise aeg, mis sellel aastal on aprill. Samuti kestab

filmipidu endise nelja päeva asemel kolm, reedest-pühapäevani, võimaldades HÖFFi esimestest linastustest osa võtta ka Haapsalust väljastpoolt tulnud publikule. Ja kuigi filmide näitamiseks mõeldud saalidki on Haapsalu Kultuurikeskuse suure saali renoveerimise tõttu pidanud ümber kolima sama maja väiksematesse ruumidesse, töötab festival truuks jääda oma põhimõtetele – parem filmiprogramm kui kunagi varem, mõnus festivali atmosfäär, lahedad väliskülalised ja mitmed ootamatud üllatused.

FOOKUSES SKANDINAAVIA HORROR JA ITAALIA ZOMBIFILMID

HÖFFi eesmärgiks on tutvustada Eesti ja lähiriikide kinopublikule õudus-, fantaasia- ja kultusfilme ning maailmakino varamut läbi võimalikult laiahaardelise ja kaasaegse filmiprogrammi, mis Eesti kino- või videolevisse tihti ei jõua. Sestap pöörab HÖFF rõhku kvaliteetsele programmile, mida näiteks tunnustatud Neuchatel'i festivali programmijuhid on pidanud Euroopa tippfestivalidele vastavaks. Kuigi

Fantasy and horror for everyone!

It's again the time in the spring when unearthly creatures, superhuman forces, bloody ghosts and pure horror take over the town of Haapsalu for three nights. Fortunately, all this will happen only on screens. The 4th Haapsalu festival of horror and fantasy films HOFF (17-19th of April) is about to begin, bringing to the City of the White Lady a selection of world's top fantasy and horror films from recent years, as well as international film-makers and fans.

It is said that if a film festival or some other cool culture event has made it for more than three years without going through a major crisis and enters its fourth year, it has survived and will have a good future. In only its fourth year, HOFF is not yet competing with the world-famous festivals in Brussels, Fantasporto, Neuchatel or Sitge, but it has already become a unique phenomenon in the European context, as witnessed by last year's festival guests, the US horror guru Brian Yuzna, and Marek Piestrak, the producer of the legendary „Navigator Pirx“.

The fact is that no-one knows exactly

what makes Haapsalu such a special venue for screening fantasy films and horror films. Who knows, it may be the famous Haapsalu curing mud and legends, but Yuzna himself is so overwhelmed of HOFF and the resort town itself that he is said to be considering it as a location for a fantasy horror film. In three years the festival and its special events have found their place also in the hearts of Estonian film buffs who like to combine a weekend in the resort town with spa pleasures and good films.

Like many other culture events, also HOFF has been downsizing, but not at the expense of the festival program. The festival centre will be the balcony hall of the intimate Haapsalu Cultural Centre that in earlier festivals was used for screening freak films. Also the festival dates have moved closer to the springtime (April 17-19). Instead of four days, the festival will now be held in three (from Friday to Sunday) allowing also people from outside town to attend the first screenings. Although because of the renovation of

the grand hall of the Haapsalu Cultural Centre, screening has been moved into smaller premises of the same building, festival organizers are determined to remain loyal to their principles – to offer a high-quality film program, a cozy festival atmosphere, cool foreign guests and numerous unexpected surprises.

FOCUS ON SCANDINAVIAN HORROR AND ITALIAN ZOMBIE FILMS

The mission of HOFF is to present to the cinema audience of Estonia and neighbouring countries horror, fantasy, sci-fi and cult films from the world's cinema heritage by putting together a geographically diverse and contemporary program of films that normally never make it to Estonian cinemas or video rentals. This is why HOFF is focusing on a quality program that in the opinion of the renowned program managers of the Neuchatel festival is one of the best in Europe. While most of the films screened at HOFF are new, the festival has not forgotten also classics and cult movies. Contrary to the

▶ peamiselt linastuvad verivärsked linateosed, pöörab HÖFF rõhku ka klassikale ja kultusfilmidele. Vastupidiselt linnalegendile ei ole HÖFF ainult karmide horrorfännide kogunemispäigaks, sest ühtmoodi populaarseks on osutunud festivalil linastuvad maailmatasemel fantaasia- ning animafilmid, mis pakuvad naudingut ka tavapärasema maitsega vaatajale.

Tänavu linastub festivalil orienteeruvalt 16 täispikka mängufilmi, millest põhirõhk on uutel, aastatel 2007-2009 valminud õudus- ja fantaasiafilmidel. Üheks fookuseks on tänavu Skandinaavia kaasaegne õudus- ja fantaasiafilm, mis viimased paar aastat on teinud ilma nii erinevatel filmifestivalidel kui ka rahvusvahelises filmilevis, meenutagem kasvõi viimasel PÖFFil linastunud rootsi filmi „Lase sisse see õige“ üleilmset edu ja populaarsust. Haapsalus näeb Skandinaavia fookuse filme Norrast, Soomest ja Islandilt. Just eelkõige Norra õudusfilm on viimastel aastatel püüenud tõusnud eeskätt oma *slasher*’ite poolest, neist tuntuimaks festivalidelgi ringelnud „Manhunt“ (2008). Soomlaste suur festivalide hittfilm „Sauna“, kus teeb pisikese osa ka meie Rain Tolk, on samuti HÖFFi programmis oma koha leidnud, ning seda tuleb tutvustama ka võttegrupp koos filmi lavastanud Antti-Jussi Annilaga. Islandi seiklusfantaasiafilm „Astroopia“, mis oli 2007. aasta vaadatuim saareriigi mängufilm, on aga näide Põhjamaade kreisist huumorist, mille tulemuseks on ühtviisi kriitikutele kui ka kinopublikule meelepärane *trash*-film.

Teiseks festivali fookuseks on itaalia 1970-80ndate aastate giallo žanri koolkonna ühe liidri ja Quentin Tarantino suurte lemmikute hulka kuuluva Lucio Fulci õofilmide programm, kus tulevad näitamisele Fulci au ja kuulsust toonud zombifilmid, tinglikult George Romero 1978. aasta „Surnute koidiku“ järjeks peetav „Zombi 2“, (tuntud ka pealkirja „Zombie Flesh Eaters“ all, 1979), ning 1981. aastal valminud „Sealpool“ (Beyond). Mõlemad filmid on omal ajal paljudes riikides ärakeelatud või on need kinoekraanidele jõudnud tugevalt kärbituna. Seetõttu oleks siinkohal paslik hoia-tada nõrganärvilisemaid vaatajaid Fulci filmides sisalduvate räigete ja vägivaldsete stseenide ees, kuigi tänapäeval tunduvad need paiguti pigem omanäolised, kui mitte isegi naljakad.

JAAPANI EKSTREEMHORRORIST ŠOKEERIVA BRITI PSÜHHO-PEREDRAAMANI

Festivali uute filmide programmis on filme tänavu Brasiiliast, Inglismaalt,

„Tokyo Gore Police“ (Jaapan 2008, režissöör: Yoshihiro Nishimura)

Indoneesiast, Lõuna-Koreast, USAst, Itaaliast ja Jaapanist, seega valik kogu maailma õudusfilmi hetkeparemikust. Kui tõsta esile vaid paari, siis kindlasti ei tohiks ükski Aasia ekstreemkino huviline maha magada „Robocopi“ Jaapani vasteks peetavat ja kiirelt kultusstaatusele tõusnud satiirihuumorist kantud „Tokyo Gore Police“, mille taga seisab

varem eriefektide lavastamisega silma paistnud Yoshihiro Nishimura („Suicide Club“, „Machine Girl“).

Et britid oskavad teha komöödia ja õudusfilmi piiril balanseeruvaid filme (selle heaks näiteks on viimasel PÖFFil linastunud „Metsatalu“), oli ammu teada, aga et neil tuleb välja šokeeriv psühholoogiline horrorfilm, nagu Steven Sheili

▶ urban legend that HOFF attracts only tough-and-rough horror fans, its top-level fantasy and anima films are offering enjoyment also to mainstream viewers.

This year’s program features about 16 full-length films, with a special focus on new horror and fantasy films made in 2007-2009. One of the focuses will be on Scandinavian contemporary horror and

fantasy films that in the last few years have reaped fame in various film festivals and in the international film business. A case in point is the Swedish production “Lat Den Rätte Komma In” that was screened in Black Nights’ Film Festival PÖFF a year ago and won worldwide acclaim and popularity. This year, Haapsalu will focus on Norwegian, Finnish and Icelandic film

production. Norway has been especially successful in recent years mainly with slashers such as „Manhunt“ (2008) that has been entered in several festivals. Also the Finns’ big festival hit „Sauna“ whose cast includes Estonian actor Rain Tolk has found its place in the HOFF program and will be presented by the film crew and the producer Antti-Jussi Annila. Icelandic

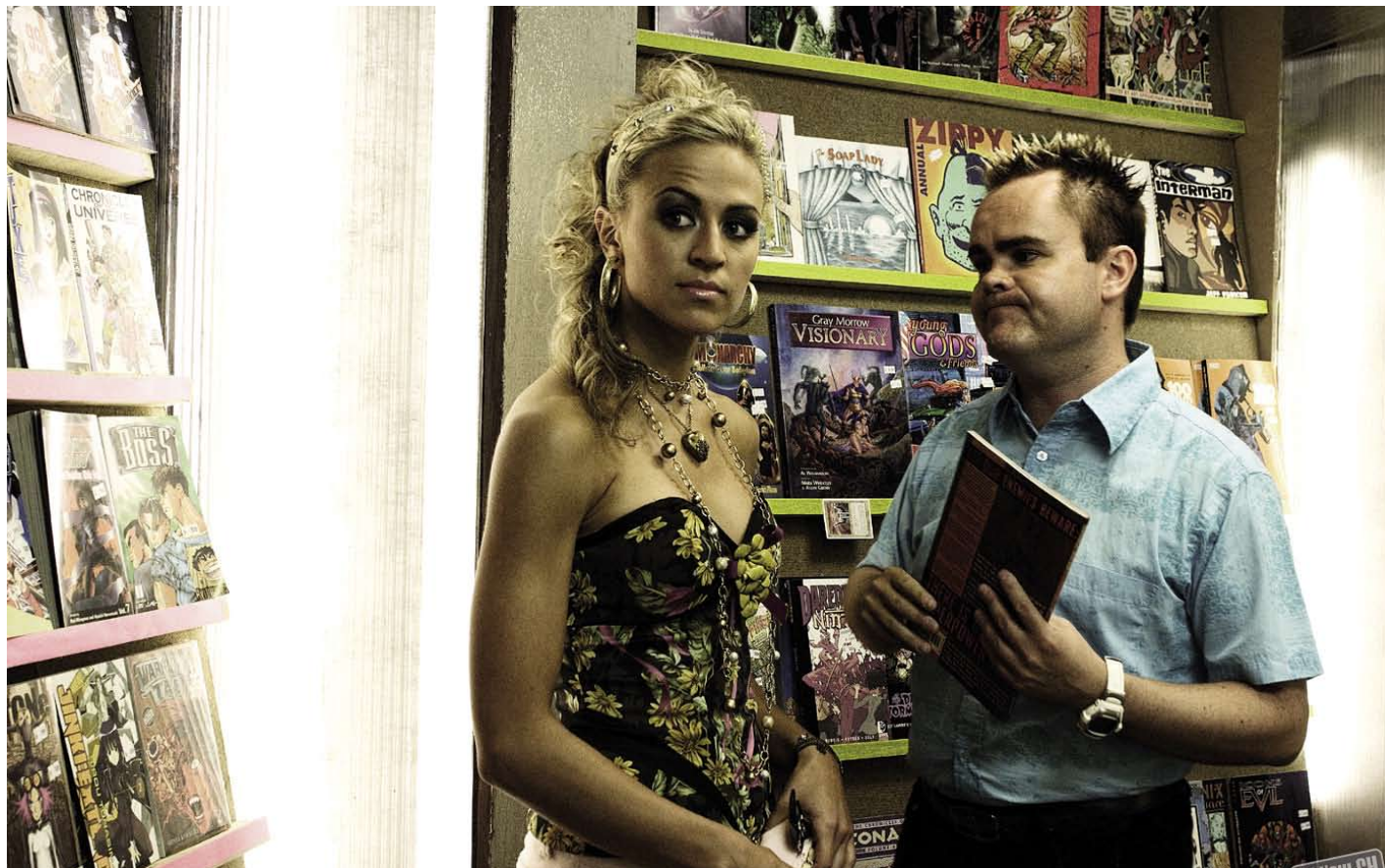
» debüüt „Ema ja isa“, oli täiesti ootamatu. Igatahes linastub see nappide vahenditega, kuid kõikjal filmifestivalidel edukalt linastunud film nüüd ka Eesti publiku ees, pannes proovile publiku taluvuspiiri esitades küsimusi tegelikust perevägivaldlast meie ümber. Teist aastat linastame põhiprogrammi filmide ees ka temaatiliste lühifilmide ja animatsioonide valikkava.

Festivali pisemas saali (nn galerisaal) oleme suunanud eelkõige filmid frügiauditooriumile, kes armastab klassikalisest õudusest tavapäratumaid ja ekstreemsemaid kultusfilme. Eraldi fookusena püsib HÖFFi programmis endiselt see „kõige-kõige jubedam“ ekstreemlinastus, milleks on kurikuulsa Jaapani filmisarja „Guinea Pig“ teine ja kõige enam poleemikat tekitanud film „Liha ja vere lill“ (1985), mis sai üleilmseks kuulsaks kasvõi fakti tõttu, et Hollywoodi näitleja Charlie Sheen pidas filmis nähtud päriselus ülesvõetud *snuff*-filmiks sundides FBI'd kriminaalmenetlust alustama. Nii Ameerikas, kui Jaapaniski kohtuvaidluseni paisunud skandaal lahenes, kui šokifilmi režissöörid tõid lagedale nn kaadritaguse „making-of-i“ põhjendades inimtaluvuse piire kompava õuduka loomist eesmärgiga šokeerida publikut nii nagu seda kunagi eales varem polnud tehtud. Ultravägivaldne ja nõrganärvilistele tugevalt mittesoovitav film on siiani keelatud või tõsiselt tsenseeritud mitmetes maades. Filmi linastusele eelneb dokumentaalfilm ja kommentaar, ning alla 18-aastastele on film tungivalt mittesoovitav.

HÖFF saab teoks Haapsalu linna, Haapsalu kultuurikeskuse ning Tallinna Pimedate Ööde Filmifestivali ühispingutusena. Üksikseansi pilet maksab 50 krooni, kõiki festivali filme vaadata võimaldav pass 300 krooni. Täpsemat informatsiooni HÖFF 2009 kohta leiab festivali koduleheküljelt www.hoff.ee ■

„Manhunt“ („Inimjaht“, Norra 2008, režissöör: Patrik Syversen)

„Astrópía“ („Astroopia“, Island 2008, režissöör: Gunnar B. Gudmundsson)

» adventure fantasy film „Astroopia“ that was a box office hit in Iceland in 2007 is a good example of the crazy Scandinavian humor, producing a trash film and wide acclaim by critics and cinema goers.

The second focus of the festival is the program of night films of Lucio Fulci who is highly admired by the great Quentin Tarantino himself and is one of the best representatives of the Italian giallo school of the 1970s and 1980s. Among others, the audience will see the zombie films that made Fulci famous such as “Zombi 2” (known also as “Zombie Flesh Eaters”, 1979) that is conditionally the sequence to George Romero’s 1978 film “Dawn of the Dead” and “Beyond” that was made in 1981. Years ago, both films were banned or strongly censored in many countries. Therefore, mentally less stable viewers should be advised about the heinous and violent scenes in Fulci films that for others may now seem simply peculiar if not outright funny.

FROM JAPANESE EXTREME HORROR TO SHOCKING BRITISH PSYCHO FAMILY DRAMA

The festival’s program of new films includes entries from Brazil, UK, Indonesia, South Korea, USA, Italy and Japan, bringing to the viewers the crème de world’s best horror films. To name a few, no fan of the Asian extreme cinema should miss “Tokyo Gore Police”, a cult movie by Yoshihiro Nishimura („Suicide Club“, „Machine Girl“) who has earlier reaped fame with his special effects. Spiced with satire humor, this film reached cult status very quickly and is said to be the Japanese equivalent of “Robocop.”

It has been long known that British film makers can walk the fine line between comedy and horror movies (a good example is “The Cottage” that was screened in last year’s festival). But what is unexpected is that they have come up with a shocking psychological horror film like Steven Sheil’s debut “Mum & Dad”. This minimalist film that has been doing well in many other film festivals is now in front of the Estonian cinema audience, testing the public’s tolerance level and asking the question of the real family violence around us. For the second year running there will be a selection of short films and animations ahead of the main program.

The small festival hall (so-called gallery hall) will mainly cater to the needs of fans of freak films who prefer more unusual and extreme cult movies to classical horror. Like in earlier years, there will be a special focus also on the “most extreme

horror” film that this year will be “Flower of flesh and blood” (1985), the second and most debated film of the notorious Japanese series “Guinea Pig”. The nihilistic horror film became world-famous after Hollywood actor Charlie Sheen saw this film, thought it to be a real-life snuff film and got the FBI to open a criminal investigation. The scandal that reached courtrooms both in US and Japan was resolved only after the directors of the shock movie produced a so-called behind-the-scene “make-of” and explained that their objective was to shock the audience to a new level. Many countries still ban or severely censor this extremely violent movie and mentally unstable people are strongly recommended against viewing it. The screening of the film is preceded by a documentary and commentary. Viewers younger than 18 years of age are strongly advised to skip screening.

HOFF is a joint effort of the City of Haapsalu, Haapsalu Cultural Centre and Tallinn Black Nights’ Film Festival PÖFF. A ticket to a single screening costs 50 kroons. A pass to all films of the festival will cost 300 kroons. For more detailed information on HOFF 2009 please see www.hoff.ee ■

„Mum and Dad“ („Ema ja isa“, Inglismaa 2008, režissöör: Steven Sheil)